

Pepa o faamatalaga

Faamatalaga mo Tagata e Masalomia ua Maua i le Misela

Atonu ua e maua i le misela

E masalomia e le tou foma'i, ua maua oe, poo lau tama i le misela.

Faamolemole ia utagia fautuaga mai le tou foma'i ma aua le toe fealuai se'iloga ua:

- Lē o toe aafia oe/lau tama i le faama'i (tagai i le pito i lalo) PE
- Ua faamaonia i suesuega e lē o maua oe/lau tama i le misela.

Ia faamamao ese mai isi ina ia e lē faapipisi atu ai le faama'i

1. **Nofo i le fale se'i uma aso e fā talu ona sasao mai le pata o lou tino. Lona uiga e tatau ona e nofo pea i le fale se'i iu le aso lenei.**

_____ (aso)

E faatumu e le foma'i le aso ua muta ai le vaitaimi pipisi o le faama'i

Afai e te toe fia alu e vaai le foma'i, vili muamua ina ia e lē faapipisi atu le faama'i i tagata o loo i le potu faatalitali.

2. **Afai ua faamaonia e lau foma'i ua e maua i le misela:**

E 10 aso le umi e mafai ai ona pipisi le faama'i; mai le 5 aso a'o lei amata ona pata le tino seia tea aso e 5 talu ona lē o toe pata le tino. O le vaitaimi e te ono faapipisi atu ai i isi e:

Mai le _____ e oo i le _____

E faatumu e le foma'i le vaitaimi atoa e ono pipisi ai le faama'i

- E mafai ona aafia tagata i le misela mai ia te oe i soo se taimi i totonu o le vaitaimi lea. Faamolemole faailoa i aiga ma tagata asiasi atu (tagai i le isi itulau mo mea e fai).
- Lisi igoa o tagata sa latalata ane ia te oe i totonu o le vaitaimi lea – i le galuega, i mea faitele poo ni autaaalo – ona e iai isi atonu e moomia ona e faailoa i ai pe afai ua faamaonia lou maua i le misela.
- O le a faafesootai atu oe e le Auckland Regional Public Health Service pe afai ua faamaonia ua maua oe i le misela. Matou te fesoasoani e faailoa i aoga ma aoga amata o loo e iai pe o loo iai lau tama.

Nisi faamatalaga:

- Auckland Regional Public Health Service: www.arphs.health.nz
- Ministry of Health: www.health.govt.nz
- Immunisation Advisory Centre: www.immune.org.nz (0800 466 863)
- Healthline: 0800 611 116

Pepa o faamatalaga 1

Faamatalaga mo Tagata e Masalomia ua Maua i le Misela (faaaauu)

Aisea e tatau ai ona ou nofo ese i le fale?

Afai ua amata ona sasao le misela, o lou nofo ese ai i le fale e taofia ai le pipisi atu i isi tagata.

O le ā le uiga o le nofo ese?

Lona uiga o lou nofo i le fale e aunoa ma lou fesootai i isi. Aua e te alu i le galuega, i le aoga, i le aoga faata'ita'i, i ni meafai a se vaega poo ni mea faitete, o taaloga, poo nofoaga faitete e pei o faletifaga, nofoaga o faleoloa, supamaketi, ma isi maketi e faatau ai meaai ma falekofe. Aua e te malaga i auala o femalagaa'iga faitete pe asiasi i au uo poo ou aiga. Alofia lou iai i totonu o se potu faatasi ma tagata e lē o malolosi o latou tino e tetee atu i le misela.

Faapefea pe afai ua faaletonu lava la'u faalogo ma ua moomia ona toe vaai se foma'i?

Afai e moomia ona vaai se foma'i, ia vili muamua le falema'i poo se falema'i faaitumalo pe a tea taimi faigaluega a'o e lei alu e vaai, ma faailoa i ai atonu ua e maua i le misela. Pe a e taunuu, e tatau ona faanofo ese oe ma e lē tatau ona e nofo ai i totonu o le potu faatalitali.

O le ā la'u mea e fai pe afai ua faamaonia i suesuega ua ou maua i le misela?

Afai ua maua oe/lau tama i le misela, o le a e iai i se tulaga e pisia ai isi ia te oe mai aso e lima a'o lei aliali le pata o lou tino seia mavae aso e lima talu ona tea le pata o lou tino (aofaiga e sefulu aso).

1. Fai se lisi o tagata atonu ua pisia i le misela mai ia te oe

E moomia ona e faailoa i isi tagata atonu ua pisia i le misela mai ia te oe poo lau tama.

Tusi i lalo igoa o tagata atonu na fesootai ma oe/lau tama i totonu o na aso e sefulu:

- Tagata o le tou aiga i le fale, soo se tagata asiasi poo nisi na asia le tou fale
- Tagata i lou fale faigaluega, aoga, iunivesite poo aoga o matātā eseese, aoga amata poo aoga faata'ita'i
- Soo se vaega o tagata na tou feiloai – i patī poo mea faitete, i autaaalo poo vaega faaleaganuu

E na'o i latou sa outou iai faatasi i se potu poo se vaipanoa i totonu o na aso e sefulu, e lamatia i le ono pisia i le misela mai ia te oe.

2. Faamolemole faailoa i tagata nei ma avatu i ai le Pepa o faamatalaga 2 Faamatalaga mo Fesoota'iga Vavalalata e ono Maua ai i le Misela

Faamautinoa ua iloa e tagata o loo ta'ua i luga ua e maua i le misela. Avatu ia i latou kopi o faamatalaga o loo i itulau e fā o loo sosoo mai. O pepa o faamatalaga ma le tele o isi faamatalaga o loo maua i le upega tafailagi a le Auckland Regional Public Health Service, www.arphs.health.nz

O fafine ma'itaga e lē o malolosi o latou tino e tetee atu i faama'i, o tamaiti laiti e i lalo ifo o le 12-15 masina le matutua, ma i latou ua vaivai vaega o o latou tino e tetee atu i faama'i, e matuā lamatia lava i le ono pisia i le misela. E ono mananao i latou nei poo ē o loo tausia i latou e talosaga atu i le latou foma'i mo ni fautuaga.

Nisi faamatalaga:

- Auckland Regional Public Health Service: www.arphs.health.nz
- Ministry of Health: www.health.govt.nz
- Immunisation Advisory Centre: www.immune.org.nz (0800 466 863)
- Healthline: 0800 611 116

